

Høringsnotat om mulig nedleggelse av Nordal skole

KARI-ANN ALNES DALE

Innhold

1.	Nordal skole.....	2
2.	Sak som legges ut på høring.....	2
	2.1 Bakgrunn	2
3.	Regelverk og saksbehandling	3
	3.1 Kartlegging av føringer i lov, forskrift og veiledninger	4
4.	Elevtallsutvikling.....	5
	4.1 Elevtallsutviklingen i Lier kommune i perioden 2015-2024	6
	4.2 Elevtallsprognoser for Nordal skole	6
	4.3 Bygningsmasse og fasiliteter	7
	4.4 Skoletilhørighet etter mulig nedleggelse av Nordal skole.....	8
	4.5 Kart med foreslått ny skoletilhørighet	10
5.	Økonomi	11
	5.1 Kostnad per elev i lierskolen	11
	5.2 Budsjett skole og SFO	11
	5.3 Skoleskyss	12
	5.4 Skyss og reisetid	13
	5.5 Økonomisk besparelse på mulig nedleggelse av Nordal skole.....	14
6.	Studier om kvalitet sett i forhold til strukturtiltak, læringsmiljøets størrelse og sårbarhet	14
	6.1 Robuste skoler	15
	6.2 Rekruttering.....	15
	6.3 Læringsmiljø og daglig drift	16
	6.4 Trygt og godt skolemiljø	16
	6.5 Skole-hjem-samarbeid.....	16
	6.6 Skole og nærmiljø	17
7.	Barnets beste.....	17
	7.1 Å gå på skole i nærmiljøet	17
	7.2 Reisevei og trafiksikkerhet.....	18
	7.3 Skolemiljø	18
	7.4 Pedagogisk miljø	18
	7.5 Klassestørrelse.....	18
	7.6 Elevenes stemme.....	19
8.	Prosess for de ansatte ved Nordal skole	19

1. Nordal skole

Nordal skole er en 1-7 skole og har 40 elever skoleåret 2023-24. Av disse går 32 elever på 1. – 4. trinn og 8 elever på mellomtrinnet. Skolen er fådelt med totalt tre aldersblandete klasser. Undervisningen foregår både i klassene og på trinn.

Skolen har åtte ansatte fordelt på 7 årsverk. Av disse er fem lærere, en barne- og ungdomsarbeider, en merkantil (20%) og en rektor.

Den eldste skolebygningen er fra 1921 og er bundet sammen med et nyere bygg med klasserom og spesialrom for tresløyd og kunst og håndverk fra 1960-tallet, og administrasjonsavdelingen er fra 2002. Skolen har også et tilhørende bygg som brukes til SFO og mat og helse.

2. Sak som legges ut på høring

I sak PS 74/2024 Omstillingstiltak 2024 - 2025 vedtok Kommunestyret den 11.6.24 å gå videre med forslaget om å legge ned Nordal skole. Før kommunestyret kan fatte endelig vedtak må saken være tilstrekkelig opplyst, og som en del av saksbehandlingen legges saken ut på høring. Høringsinnspill vil være en del av et helhetlig beslutningsgrunnlag som legges frem for kommunestyret.

2.1 Bakgrunn

Kommunestyret vedtok ved behandlingen av handlingsprogram for 2024 – 2027 (sak 182/2023), et omstillingsprosjekt med reduksjon i rammene på 30 millioner kroner og økende til totalt 50 millioner kroner fra 2025. Regnskapet for 2023 viste at kommunekassen alene fikk et netto driftsresultat (overskudd) på 7,9 millioner kroner. Dette er 37 millioner kroner lavere enn handlingsregelen som sier at resultatet skal være minst 1,75 % av inntektene. Inkludert kommunale foretak fikk kommunen imidlertid et underskudd på 0,16 millioner kroner. Månedsrapporter viser at den økonomiske situasjonen fortsetter å være utfordrende. Behovet for å komme frem til gode omstillingstiltak for å sikre kommunen en bærekraftig økonomi er følgelig vedvarende. Kommunestyret fikk i møte 2. april i år fremlagt et forslag til arbeidsprosess og fremdriftsplan for omstillingsarbeidet, som kommunestyret i sitt vedtak tok til orientering.

I Kommunedirektørens forslag til omstillingstiltak foreslås det at Nordal skole legges ned. Kommunestyret har det øverste ansvaret og myndighet for å planlegge, prioritere bruken av midler og ivareta kommunens økonomi. Økonomisk månedsrapportering gjennom 2023 synliggjorde en krevende situasjon med økende behov for kommunale tjenester og utfordringer med økonomi i virksomhetene.

Det ble i månedsrapporter og tertialrapporter meldt om:

- økt behov for kommunale tjenester
- økonomisk merforbruk i tjenestene
- renteheving og prisstigning

Administrativt ble det gjennom 2023 igangsatt flere tiltak. Det ble etablert tettere oppfølging av de virksomhetene som hadde størst merforbruk, iverksatt streng praktisering av erstatningsrekruttering, fokus på reduksjon i bruk av overtid, vikarer, ekstrahjelp og bruk av bemanningsbyråer samt reduksjon i konsulentbruk der dette var mulig.

Kommunedirektøren har i sitt eget arbeid forsøkt å i størst mulig grad ta en gjennomgang av mulighetsrommet og effektiviseringspotensialet i hele administrasjonen; innenfor administrative enheter, samfunnsutvikling og kultur, oppvekst og i helse, omsorg og velferd. Kommunedirektøren har ønsket å legge til rette for en bred involvering i arbeidet. Kommunens medarbeidere ble derfor invitert til å komme med innspill til tiltak. Videre ble hovedtillitsvalgte samt lokale medbestemmelsesutvalg (LMU) invitert til å komme med forslag til tiltak. Videre viser kommunedirektøren til ekstern analyse av effektiviseringsmuligheter gjennomført av konsultantselskapet Agenda Kaupang. På bakgrunn av dette arbeidet la kommunedirektøren frem forslag til en rekke mulige tiltak der ett av dem er å legge ned Nordal skole med virkning fra skoleåret 2025-2026.

3. Regelverk og saksbehandling

Rettslig grunnlag for kommunens saksbehandling i denne saken er blant annet Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova), Utdanningsdirektoratets rundskriv Udir-2-2012, med oppdateringer pr 1. august 2024, om behandling av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser, samt grunnleggende forvaltningsrettslige prinsipper, herunder regler om forsvarlig saksbehandling. Konkrete lovhenvvisninger til opplæringslova fremgår av punkt 3.1 nedenfor.

Lier kommune har ikke egen forskrift om skolekretsgrenser. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet for den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på en helhetsvurdering og vil være basert på kommunestyrets skolefaglige, økonomiske, politiske eller samfunnsmessige prioriteringer.

I saker om skolestruktur er kommunen gjennom Barnekonvensjonen forpliktet til å vektlegge barnets beste. Vurderingskriterier som kan være relevante er blant annet elevenes skoletilbud, kvalitet i skolen, vurdering av små/store skoler ut fra elevenes beste, elevenes læringsutbytte og medvirkning, kompetanse og profesjonelle fellesskap, trafiksikkerhet og skoleanlegg.

Barnekonvensjonen artikkel 3 nr.1. lyder slik:

«Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn».

Det betyr at kommunen i saker om skolestruktur må vurdere og legge vekt på hensynet til barnets beste. I en forvaltningsavgjørelse må kommunen vise hvordan barnets beste er identifisert og veid opp mot andre hensyn.

Bestemmelsen om barnets beste er en saksbehandlingsregel.

3.1 Kartlegging av føringer i lov, forskrift og veiledninger

Opplæringsloven, med forskrifter og veiledninger legger ikke spesifikke føringer for hvordan skolekretsgrenser, skolestruktur og organisering av skyss skal være, men slår fast rettigheter og prinsipper for noen av prosessene rundt dette. Her er utdrag fra relevante deler av opplæringsloven:

Opplæringslova § 2-6. Kva grunnskole eleven skal gå på

Elevane har rett til å gå på ein skole i nærmiljøet. Kommunen kan gi forskrift om skolekrinsar. Ved tildeling av skoleplass og fastsetjing av forskrift om skolekrinsar skal kommunen leggje særleg vekt på kva skole som ligg nærast heimen. Kommunen kan også ta omsyn til topografi, trafikktilhøve og kapasiteten på skolane, og at barn i same nabolag skal få gå på same skole.

Etter søknad kan eleven takast inn på ein annan skole enn den eleven har rett til å gå på

Opplæringslova § 4-1. Rett til skyss til og frå skolen for elevar i grunnskolen

Elevar på 1. trinn har rett til gratis skyss dersom dei bur meir enn to kilometer frå skolen. Elevar på 2. til 10. trinn har rett til gratis skyss dersom dei bur meir enn fire kilometer frå skolen.

Elevar har rett til gratis skyss dersom ein del av vegen er særleg farleg eller vanskeleg.

Elevar som treng båttransport, har rett til slik transport gratis.

Elevar som treng skyss på grunn av nedsett funksjonsevne, skade eller sjukdom, har rett til gratis skyss til og frå skolen og skolefritidsordninga. Retten til skyss til og frå skolefritidsordninga gjeld ikkje i skoleferiane.

Elevar som har fleire heimar, har rett til skyss til og frå kvar heim som oppfyller vilkåra for rett til skyss

Opplæringslova § 12-7. Det fysiske miljøet

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det leggjast til rette for dei elevane ved skolen som har nedsett funksjonsevne

Opplæringslova § 17-2. Leining

Skolen skal ha ei leining som er fagleg, pedagogisk og administrativt forsvarleg.

Ein skole skal leiast av ein rektor. Rektoren skal ha pedagogisk kompetanse, ta del i den daglege verksemda og arbeide med utviklinga av verksemda. Ein rektor kan leie fleire skolar

4. Elevtallsutvikling

Lier kommune har i dag 12 grunnskoler. Av skolene er det åtte barneskoler (1. – 7. trinn), to ungdomsskoler (8. -10. trinn) og to kombinerte skoler (1. – 10. trinn). Det er ungdomsskole ved fire skoler.

Skolekretsene for ungdomsskolene er i dag slik:

- ▶ Sylling krets: Oddeval og Sylling skole
- ▶ Tranby krets: Heia, Hennummarka, Hallingstad, Nordal og Tranby skole
- ▶ Lierbyen krets: Egge, Hegg og Lierbyen skole
- ▶ Høvik krets: Gullaug og Høvik skole

De ti barneskolekretsene er vist i kartet under og viser at Hennummarka, Hallingstad og Nordal skole ligger relativt tett på hverandre.



4.1 Elevtallsutviklingen i Lier kommune i perioden 2015-2024

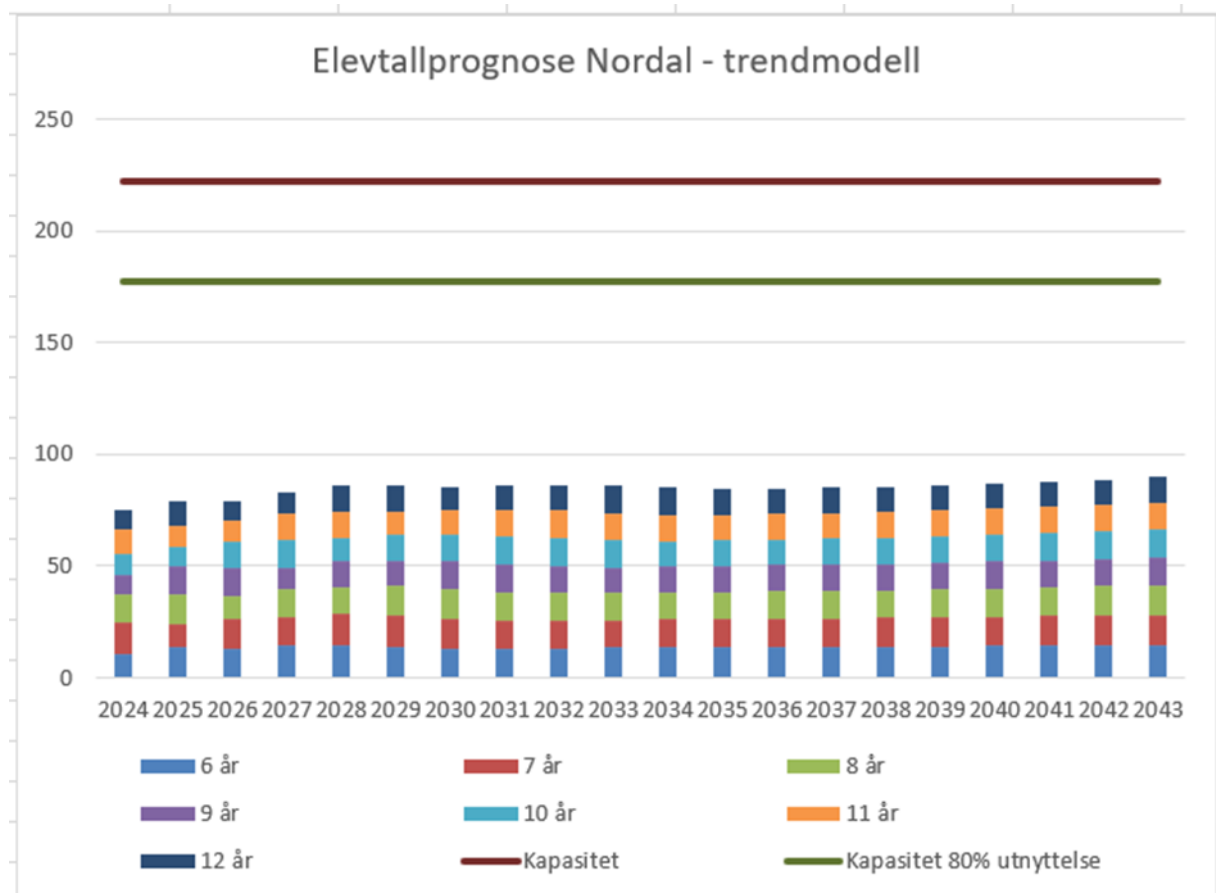
Under følger en tabell over elevtallsutviklingen på skolene i Lier i perioden 2015-2024 og hvor stor endringene har vært.

Tabellen viser at det reelle elevtallet på Nordal skole i denne perioden har variert mellom 30 og 46 elever.

Skolenavn	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	Endring
Lier	3359	3363	3408	3449	3448	3458	3512	3468	3482	123
Egge skole	133	135	129	125	110	102	94	88	79	-54
Gullaug skole	227	221	214	227	216	207	216	225	238	11
Hallingstad skole	215	199	205	204	196	206	183	198	200	-15
Hegg skole	445	454	446	441	444	469	481	484	512	67
Heia skole	278	281	269	271	270	256	274	264	265	-13
Hennummarka skole	272	263	268	258	258	254	261	256	276	4
Høvik skole	763	807	857	891	924	951	972	989	964	201
Lierbyen skole	233	238	259	254	257	246	247	253	262	29
Nordal skole	46	40	35	38	30	30	31	31	39	-7
Oddevall skole	82	75	79	75	76	77	72	65	61	-21
Sylling skole	301	303	305	306	292	290	309	280	267	-34
Tranby skole	364	347	342	359	375	370	372	335	319	-45

4.2 Elevtallsprognoser for Nordal skole

Det er utarbeidet nye elevtallsprognoser for Nordal skole våren 2024. Her er alle vedtatte boligbyggingsprogram lagt inn i prognosene:



Det er et relativt stort avvik mellom barn som bor i skolekretsen til Nordal skole og barn som faktisk går på Nordal skole. Tabellen over viser antall elever som sokner til Nordal krets, og ikke det reelle elevtallet ved skolen. Dette gjør at elevprognosene er høyere enn det reelle elevtallet i dag. Elevtallet ved Nordal skole er per juni 2024 på 40 elever mens det i prognosene er angitt til å være 67 elever. Også når man ser historisk så har Nordal skole de siste årene vært i underkant av 40 elever selv om det har vært mellom 60-80 elever som har hørt til skolekretsen.

Det er ulike årsaker til at foreldre søker barnet over til en annen skole, blant annet at de ønsker et større læringsmiljø for sitt barn, at søsken går på en annen skole eller at de bor nærmere en annen skole enn Nordal skole. Det er 27 elever som sokner til Nordal i dag som har søkt og fått innvilget skolebytte.

En nedleggelse av Nordal skole vil gi en nærskoletilhørighet til Hallingstad skole for de fleste i kretsen, men noen adresser vil tilhøre Sylling, Egge, Heia eller Hennemmarka skole fordi det er kortere avstand til disse skolene.

Opplæringsloven legger til grunn at nærskoleprinsippet bør gjelde ved fastsettelse av skolekretsgrenser.

De fleste elevene på Nordal skole vil i så fall flyttes til Hallingstad skole. Elevene i denne skolekretsen vil nesten uten unntak ha kortest skolevei til Hallingstad skole og på den måten få tilhørighet til den skolekretsen etter nærskoleprinsippet. Hallingstad skole vil etter datagrunnlaget fra Lier kommune ha kapasitet til å ta imot elevene ved Nordal skole. En vil med dagens bygningsmasse og god planlegging av bruk av klasserommene kunne drive videre omtrent som i dag, men med noe høyere gruppestørrelse. Antall elever i en klasse avgjør hvor mange lærere det skal være i gruppen gjennom normen for lærertetthet. Lærertettheten er en norm som sier at det maksimalt skal være 15 elever per lærer i ordinær undervisning på 1.-4. trinn og maksimalt 20 på 5.-10. trinn.

4.3 Bygningsmasse og fasiliteter

Hovedbygget består av et eldre bygg fra 1921 som er koblet sammen med et nyere bygg fra 1966. Dette bygget ble som ble utvidet og oppgradert i 2001. Hovedbygget hadde også en betydelig oppgradering i 2022. På skoletomten er det også en frittstående lærerbolig fra 1920-tallet som brukes til skolefritidsordning (SFO) og mat og helse.

Bygningsmasse: Formålsbygg på 2981 m². Bruksarealet er 2676 m².

Hvis det blir en realitet at Nordal skole skal legges ned, kan Nordal skole brukes til omplassering av elever i forbindelse med skoleprosjekter.

Nordal skole har de siste årene gjennomgått betydelige oppgraderinger, blant annet fordi Egge skole ble omplassert dit på grunn av byggingen av ny Egge skole

Lier eiendomsselskap (LEKF) sin 10-årsplan videre:

Bygning	Nordal barneskole (Gamleskolen m/gymsal)	
Utvendig bygg		
Utskifting av vinduer fasade rest	2024 - 2028	250 000
Utvendig maling	2027 - 2034	600 000
Innvendig bygg		
Oppgradering toaletter	2024-2028	500 000
Oppgradering gymsal og garderober *	2024-2028	1 500 000
Bygning	Nordal barneskole (Bygg B m/adm.fløy)	
Utvendig bygg		
Nye vinduer i fasade mot vest	2024 - 2028	300 000
Varme og ventilasjonsanlegg		
Bytte ventilasjonsaggregat	2028 - 2034	2 000 000
Bygning	Nordal barneskole (SFO bygg)	
Utvendig bygg		
Nye kjellervinduer	2024 - 2028	100 000
Utvendig maling	2028 - 2034	700 000
EL-anlegget (ledninger, kabler, fast installasjon)		
Oppgradere til LED lys	2024 - 2028	300 000
Varme og ventilasjonsanlegg		
Oppgradering ventilasjon	2028 - 2034	1 000 000
Vann, avløp og sanitæranlegg		
Oppgradering VA	2024 - 2028	400 000
Utendørsanlegg		
Drenering rundt bygg	2024 - 2028	600 000
Sum anslått vedlikehold og oppgradering neste 10 år		8 250 000

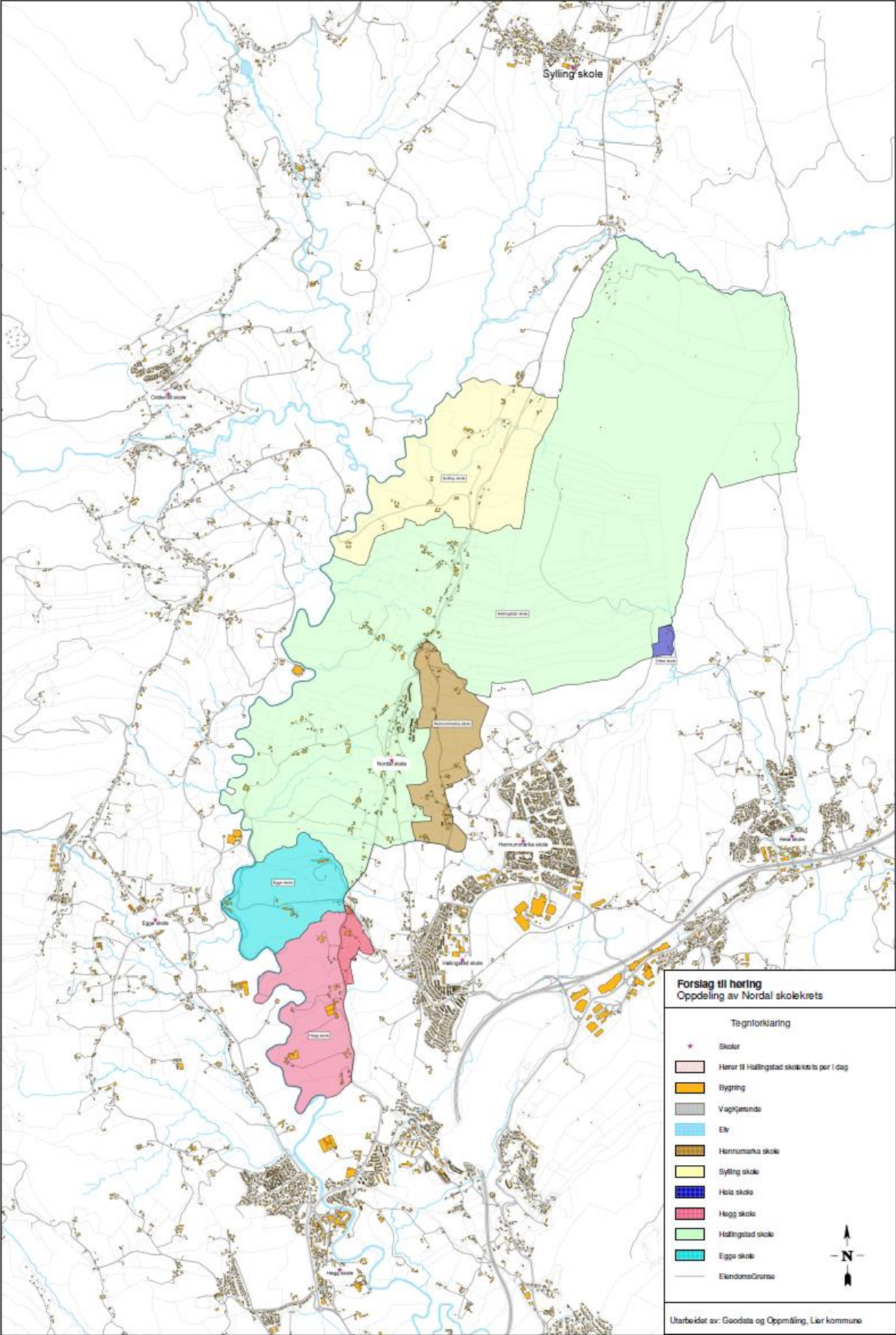
*Garderobe i kjeller på gamlebygget egner seg ikke slik den er i dag. Elever og lærere vil ikke bruke den. Det er innestengt og «mørkt» med lav takhøyde. Om man skal oppgradere garderoben, så må man se på løsninger som kan bedre adkomst og fasiliteter. Kostnad er ikke beregnet.

4.4 Skoletilhørighet etter mulig nedleggelse av Nordal skole

Nordal skolekrets er omfattende i areal selv om det ikke bor så mange elever i kretsen. Dette innebærer at ikke alle husstandene som nå utgjør Nordal krets vil tilhøre samme skole. Under er en tabell over adresser i kretsen og forslaget til ny skoletilhørighet satt opp.

Adresse innen dagens Nordal krets:	Forslag skoletilhørighet:
Buttedalsveien 3-4	Hallingstad
Fuglerudveien 7-38	Hallingstad
Funnesdalsveien5-16	Hallingstad
Gamle Ringeriksvei 40-74	Hallingstad
Grøttegata 3-33	Egge
Hanseringen 5-56	Hallingstad
Haugveien 1-3	Hallingstad
Hellumveien1-9	Hegg
Hennumveien 1-39	Hallingstad
Hennumveien 40-98	Hennummarka
Kikutveien 1-5	Hegg
Kirkelina 6	Hegg
Knipen 4-10	Hallingstad
Langgata 5-27	Hallingstad
Nordalveien 3-105	Hallingstad
Opsahlgata 3-14	Hallingstad
Ovenstadveien 71	Heia
Ringeriksveien 191-252	Hegg
Ringeriksveien 253-406	Hallingstad
Rundtomåsveien 1-8	Syilling
Røedveien 5-9	Hallingstad
Skaugenveien 9	Syilling
Skonarudveien 5	Syilling
Sørsdalgata 3-19	Hallingstad
Torsrudveien 1-19	Syilling
Trollerudveien 6-22	Hallingstad
Åmotveien 100-156	Syilling

4.5 Kart med foreslått ny skoletilhørighet



5. Økonomi

5.1 Kostnad per elev i lierskolen

Snittkostnader per elev varierer med skolestørrelse. Tabellen under viser status for henholdsvis barne- og ungdomstrinn i skoleåret 2023/24. Her presenteres kun skolenes egne budsjetter fordelt på barne- og ungdomstrinn og delt på antall elever på trinnene (GSI 01.10.23). Det er noe dyrere å drive ungdomstrinn enn barnetrinn. Dette skyldes særlig at lærere i ungdomsskolen har færre, ukentlige undervisningsøkter (lavere leseplikt) og valgfag og språkfag som er lovpålagt. Det er også mest kostbart å drive små skoler og skoler med mange små klasser. Når ressursene skal fordeles mellom skolene, benyttes en budsjettmodell der skolene får et grunnbeløp som skal dekke ledelse med mer og en tildeling per antall elever. Fordelingen skal sikre et mest mulig likeverdig driftsgrunnlag. Et eksempel på ressursbehov der ikke elevtallet kan tillegges hovedvekt, er kostnaden ved å drive en klasse. Klassen må uansett størrelse, minst ha en lærer i hver undervisningsøkt. Kostnaden for dette, er den samme om det er f.eks. 15 eller 25 elever i klassen.

Skolestrukturen i Lier er relativt dyr. Når vi ser på pris per elev sammenlignet med kommunegruppen ligger Lier en del høyere. De små skolene er med på å dra snittet oppover og det er store forskjeller mellom skolene.

Skole	Regnskap 2023	Kostnad per elev
Høvik	102 440 100	106 266 *
Gullaug	23 381 600	98 242
Hegg	50 265 900	98 176
Egge	10.134 700	128 287
Oddevall	9 149 600	149 993
Nordal	5 793 900	148 452
Hallingstad	21 341 200	106 706
Hennummarka	38 150 000	138 225 **
Heia	24 731 700	93 321
Lierbyen	28 614 200	109 215
Tranby	45 545 900	142 777 **
Sylling	27 146 600	101 637

* her er kostnadene til Velkomstklassen inkludert i kostnad per elev

** her er kostnadene til Miljøverkstedet (tilrettelagt avdeling) inkludert i kostnad per elev

5.2 Budsjett skole og SFO

Budsjetttrammen totalt for Nordal skole og SFO er i 2024 5.809.900 kr som fordeler seg slik:

Tjenesten grunnskole	4.966.000 kr
Tjenesten sfo	790.000 kr
Tjenesten lokaler (vaktmester mm):	53.800 kr

Tolv timer gratis kjernetid i SFO gjør at Lier kommune kommer stadig lenger fra intensjonen om SFO til selvkost. Selv om statlig tilskudd skal kompensere for ordningen, har man de to første årene opplevd underfinansiering. Fra august 2024 innføres også gratis kjernetid for 3. trinn. Det er vanskelig å beregne eksakte merutgifter for hvert trinn siden man ikke vet hvordan oppholdstider og foreldrebetaling hadde vært uten ordningen. En god del foreldre velger «bare gratis kjernetid» og det er grunn til å anta at det antallet øker ved at stadig eldre barn får tilbudet.

Nordal er av de dyreste SFO-ene i Lier, fordi de må på lik linje med andre SFO ha en ressurs til ledelse, men har få elever å fordele denne utgiften på. Små skoler/SFO blir generelt dyre av denne grunn. Ser man på «tildeling per elev» i 2023 (kostnader til lønn minus inntekter), så er denne 42.000 kr for Nordal, mens snittet i Lier er 19.000 kr. Den største SFO-en i Lier er Hegg, og de gikk omtrent i null i 2023, dvs. like store utgifter som inntekter.

5.3 Skoleskyss

Fylkeskommunen har ansvar for skoleskyss for barneskoleelever med reisevei lengre enn 2 og 4 km, for henholdsvis elever i første trinn og elever i andre til tiende trinn, jf. oppl. § 28-7. Hvilket transportmiddel som skal benyttes for skoleskyss til den enkelte elev er opp til fylkeskommunen å avgjøre. Skoleskyss kan organiseres med offentlig transport, eget busstilbud, drosje, privat bil eller båt. Fylkeskommunen kan derfor nekte å sette opp nye bussruter, men skysstilbudet må være forsvarlig for den enkelte elev, jf. ot.prp.nr 46 (1997-1998) merknad til § 13-4. Det innebærer blant annet at skoleskyssen må organiseres slik at eleven får en akseptabel reisetid, det må også tas hensyn til effektivitet og rasjonell organisering av skyssen, jf. Prop.57 L (2022-2023) s. 579.

Kostnadene for skoleskyss til Nordal skole, for 8 elever i skoleåret 2023-2024, var totalt kr 131.300 kr. Dette gjelder elever på 1.-7. trinn, med rett til skyss innenfor skolekretsen. Alle utgifter til skoleskyss gjaldt «farlig skolevei».

Med Hallingstad som nærskole for *de fleste* elevene fra Nordal, så vil mange få lengre skolevei. Elever som har full SFO-plass har ikke krav på skoleskyss, mens de som har andre SFO-tilbud, for eksempel «etter skoletid» eller «3 dager per uke», vil ha krav på skoleskyss på morgenen eller enkeltdager.

Ved Nordal skole er det dette skoleåret 15 elever med full SFO-plass. Av de resterende 27 elevene, er det 17 som bor lengre enn 2/4 km fra Hallingstad skole (og de øvrige skolealternativene). Det er fylkeskommunens ansvar å finne gode løsninger for skoleskyss til disse elevene. Kommunen blir fakturert for en årlig avgift per elev for buss (noen få har skyss med taxi). Denne avgiften er i dag på 7.030 kr per elev per år.

Skoleåret 2024/25 er det 7 elever som bor langs en vei som er definert som farlig skolevei (mot 8 forrige skoleår). Disse elevene vil nå få mer enn 4 km

skolevei, og derved blir det fylkeskommunen/*Brakar* sitt ansvar å tilrettelegge for skyss.

Ved en nedleggelse av Nordal vil mange elever få mer enn 2/4 km skolevei, og da vil utgiftene til skyss ligge hos fylkeskommunen. Selv om kommunen blir fakturert for egenandel for buss eller taxi, så vil kommunens utgifter bli lavere per elev enn de var da kommunen dekket taxi for farlig skolevei for noen av disse elevene. Kommunens utgifter til skyss er med dagens elevtall så å si identisk før og etter en nedleggelse. Kostnadene for kommunen og *Brakar* totalt vil imidlertid stige som følge av økt transport.

5.4 Skyss og reisetid

Opplæringsloven § 4-1 Rett til skyss til og frå skolen for elevar i grunnskolen sier:

Elevar på 1. trinn har rett til gratis skyss dersom dei bur meir enn to kilometer frå skolen. Elevar på 2.-10. trinn har rett til gratis skyss dersom dei bur meir enn fire kilometer frå skolen.

Elevar har rett til gratis skyss dersom ein del av vegen er særlig farleg eller vanskeleg.

Avstanden fra en elevs hjem til skolen avgjør om eleven har rett på skoleskyss. Organiseringen av skoleskyssen, utformingen av veinettet og bosettingsmønsteret i kommunen påvirker reisetiden.

Hva som er forsvarlig reisetid er ikke direkte lovregulert. Det er opplæringsloven med forskrifter og forarbeid som må legges til grunn for tolkning av regelverket. Ved organisering av skoledagen er det også tatt hensyn til at elevene på små- og mellomtrinnet har færre undervisningstimer per uke. Derfor er skoleskyssen koordinert med skoledagene, slik at de lavere trinnene, når de har kortere skoledager, skal kunne gå rett til skolebussen etter skoledagens slutt. Noen dager reiser mellomtrinns- og ungdomstrinnselever sammen, når de har like sluttider på skolen.

Utdanningsdirektoratet skriver i Rundskriv 3 – 2009:

Sjølv om det ikkje er direkte lovregulert, vil også vurderinga av kva som er forsvarleg reisetid vere med på å avgjere skolestrukturen.» «Det er fleire omsyn å ta når ein skal vurdere kva som er forsvarleg reisetid. Eit relevant omsyn er at barn får tilstrekkeleg fritid og tilstrekkeleg tid i heimen. Dette talar for å avgrense reisetida. Eit anna omsyn er effektiv og rasjonell organisering 10 av skyssen. Kva som er akseptabel reisetid, må derfor avgjerast etter ei konkret vurdering.

Kommunedirektøren vurderer at å skyss elevene fra Nordal skolekrets til det som blir den nye nærskolen vil være forsvarlig da det ikke er lang avstand mellom Nordal krets og de andre aktuelle kretsene.

5.5 Økonomisk besparelse på mulig nedleggelse av Nordal skole

Agenda Kaupang leverte våren 2024 en rapport om økonomiske konsekvenser for ulike omstillingstiltak i kommunen. Rapporten omhandlet blant annet nedleggelse av en eller flere små skoler. Kommunedirektøren har i stor grad benyttet de samme tall som vises i rapporten fra Agenda Kaupang for den økonomiske effekten av en nedleggelse av Nordal skole.

Rapporten konkluderer med at en nedleggelse av Nordal vil gi en økonomisk effekt for Lier kommune på rundt 5 millioner kroner per år. I tillegg til de reduserte driftskostnadene, vil fremtidige kapitalkostnader reduseres, da det ikke vil bli nødvendig å modernisere Nordal for skoledrift.

Den økonomisk effekten av tiltaket er en reduksjon på 4,5 årsverk, noe som tilsvarer 3,6 millioner kroner, og en reduksjon av FDV-kostnader (drift av bygg) på 1,7 millioner kroner. Rapporten anslår en økning av utgifter til skoleskyss med 0,23 millioner kroner. Totalt blir dette en reduksjon på 5 millioner kr.

Etter en gjennomgang av reiseavstand for alle elever som tilhører Nordal skole, ser vi at det vil bli en svært liten økning av skysskostnader for kommunen. De totale skysskostnadene øker, men det vil være en endring av fordelingen mellom kommunen og fylkeskommunen (dette er beskrevet i kap.5.3).

Den økonomiske effekten av nedleggelse av Nordal blir med justeringen for skoleskyss;

- Undervisning 3,6 mill.
 - Drift av bygg 1,7 mill.
- Totalt 5,3 mill.**

6. Studier om kvalitet sett i forhold til strukturtiltak, læringsmiljøets størrelse og sårbarhet

Skolestørrelse og den betydning det har for elevers læring og trivsel har over tid vært av interesse både nasjonalt og internasjonalt og det er gjennomført ulike studier knyttet til dette teamet. Forskning kan ikke entydig slå fast en sammenheng mellom skolestørrelse og elevenes trivsel og læringsutbytte.

Senter for Praksisrettet Utdanningsforskning ved Høgskolen i Innlandet utarbeidet i 2022 en kunnskapsoppsummering om sammenhengen mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel i grunnskolen. Denne gjennomgangen av studier viser til at skolestørrelse har liten betydning for elevenes trivsel og omfanget av mobbing. Det vises også til at det er liten sammenheng mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel når andre bakgrunnsvariabler er kontrollert. Forskingen indikerer en svak sammenheng der læringsutbyttet øker med skolestørrelse opp til 500 – 700 elever, men avtar noe etter dette. Generelt synker skolefaglige prestasjoner om skolene er større eller mindre etter dette. Det vises altså til at det statistisk sett er en svak fordel at elevene går i det som i Norge vil bli betraktet som store barneskoler, men uten at andre faktorer er tatt med. (Nordahl, T, 2022, <https://brage.inn.no/inn-xmlui/handle/11250/2987815>)

En undersøkelse fra 2017 fant ingen langsiktige effekter på elevenes videre utdanning for de som måtte bytte til en større skole. Imidlertid oppnådde elever som ble flyttet til en ny skole på de høyeste trinnene av grunnskolen, svakere eksamenskarakterer enn forventet. Studien var gjort for ungdomstrinn og det vises til at undersøkelsen ikke nødvendigvis vil være gyldig for barnetrinn samtidig som ulike faktorer som (Thorsen, H. S, 2017, <https://openaccess.nhh.no/nhh-xmlui/handle/11250/2451927>).

Studier viser at det nødvendigvis ikke er dårligere kvalitet på små skoler sammenlignet med større skoler. Små skoler har fordeler som for eksempel tettere oppfølging av elevene og at det er mer kontakt mellom elever på tvers av alder og kjønn ([Search result | Nordlandsforskning \(nordlandsforskning.no\)](#)). Selv om større skoler kan ha fordeler med større fagmiljø for ansatte, og at det for elever kan være enklere å finne venner med samme interessefelt som en selv har, kan små skoler være viktige for lokalsamfunnet og elevenes trivsel.

Studier viser derimot at det kan være større variasjon i elevenes læringsutbytte innenfor en skole enn mellom skoler. Det er skolens praksis med klasseledelse og skoleledelse, altså skoleledernes og lærernes praksis, ledelse, vurdering, veiledning og samhandling med elevene som er mest avgjørende for elevenes læringsutbytte, forutsatt at elevene trives på skolen og i læringsmiljøet. Skolens og læringsmiljøenes størrelse kan likevel være av betydning. Inkludering, at hver enkelt opplever seg sett, verdsatt og blir regnet med, har stor betydning for den enkeltes psykiske helse og trivsel. Dette er igjen avgjørende for elevens læringsutbytte. Et lite miljø kan være mer sårbart, siden det er færre muligheter for den enkelte å inngå vennerelasjoner, finne likesinnede eller variere mellom ulike sosiale grupperinger, hvor man kan inngå i ulike roller. Det innebærer også at hvis det oppstår utfordringer eller konflikter i relasjoner, er det ikke sikkert at den enkelte har flere alternativer å velge blant. Dette kan ha som resultat at individer faller utenfor fellesskapet. ([The Oxford Handbook of Social Exclusion | Oxford Academic \(oup.com\)](#)).

6.1 Robuste skoler

Robuste skoler er skoler med muligheter til intern omrokking ved fravær og andre uforutsette hendelser. Disse skolene kan ha et lavere vikarbehov enn de mindre skolene. De har dessuten ofte bredere og mer stabil kompetanse i robuste fagmiljøer. Relativt små skoler kan ha store utordringer med å dekke alle kompetanse- og fagbehov som er nødvendige for å gi elevene et fullverdig opplæringstilbud.

6.2 Rekruttering

Rekruttering av lærere i grunnskolene er en stadig større utfordring. Antall søkere ved hoved-utlysning om våren har over tid blitt gradvis redusert, men langt mer utfordrende er det å finne kompetente lærere og andre fagfolk i løpet av skoleåret. Mange lærere ønsker å arbeide i større miljøer som gir gode muligheter for faglig samarbeid og utvikling. Når det gjelder rekruttering til lederstillinger, oppleves noe av det samme. Antall søkere varierer. Det samme gjør dokumenterbar kompetanse. Lier kommune konkurrerer i arbeidsmarkedet med blant annet Drammen og Asker. Lærerutdanningen har blitt stadig mer

spesialisert og de som utdannes i dag er enten 1.-7. trinns-lærere eller 5.-10. trinns-lærere. For å bli fast ansatt som lærer i grunnskolen, må man ha lærerutdanning eller annen godkjent utdanning. I tillegg er det spesifikke krav til kompetanse for å undervise i visse fag (Udir.no). Dette gjør det mer utfordrende for små skoler å rekruttere den lovpålagte kompetansen.

6.3 Læringsmiljø og daglig drift

Å arbeide på en fådelt skole kan være krevende på sitt vis. Pedagogene har en markert annen måte å planlegge og gjennomføre undervisningen på enn på en fulldelt skole. Derfor er små skoler sårbare med tanke på kvaliteten på tilbudet for den enkelte elev, eksempelvis ved fravær blant ansatte. Det er allerede økte kompetansekrav for å kunne undervise i enkelte fag. Fram til 2025 er det mulig for ansatte lærere som mangler tilstrekkelig kompetanse til å ta etterutdanning for å oppfylle kravene. Flere lærere som underviser i de ulike fagene gir også flere muligheter for faglig samarbeid og kollegaveiledning. Dette er momenter som taler for å prioritere større fagmiljø enn det Nordal skole alene har. Det er etablert nettverk på tvers av skoler for både skoleledere og lærere for å spre kompetanse og arbeidsmåter, men også å sikre en mer lik praksis i lierskolen. Dette er likevel såpass få møtepunkt at det ikke kan oppveie et lite fagmiljø.

Alle elever på 5. og 8. trinn gjennomfører nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk, og i lesing og regning på 9. trinn. Siden det er så få elever på Nordal skole er resultatene unntatt offentlighet og kan ikke brukes som en del av kvalitetsvurderingen. Bakgrunnen for forslaget om nedleggelsen av skolen er et lite elevgrunnlag over tid og høye kostnader per elev, og ikke kvaliteten på skolen.

6.4 Trygt og godt skolemiljø

Opplæringsloven §12-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø: *Alle elever har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, inkludering, trivsel og læring.*

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø uavhengig av hvilken skole eleven går på. Det gjennomføres elevundersøkelsen fra Udir hvert år der en del av spørsmålene omhandler skolemiljøet. Det er så få elever ved Nordal skole at resultatene etter undersøkelsen er unntatt offentlighet. Når det gjelder foreldreundersøkelsen, som også gjennomføres årlig, så har 61,1 % svart på denne på Nordal skole. Denne viser en svært høy grad av tilfredshet hos foreldrene knyttet til at det er et trygt læringsmiljø på skolen.

6.5 Skole-hjem-samarbeid

Foreldreundersøkelsen fra Udir viser at foreldrene er fornøyde med informasjonen de får fra skolen. Nordal skole opplever samarbeidet med foresatte som svært godt basert på tilbakemeldingene ansatte har fått enten det gjelder håndtering av enkeltsaker eller via foreldre- og elevsamtalene. Selv om skolen er liten, opplever ansatte at det er mye skolen, elevene og lokalmiljøet får til. Det legges til grunn at skole-hjem-samarbeidet, dersom elevene flyttes til en annen skole, også der vil kunne være preget av godt samarbeid og aktiv deltakelse. Aktiviteter i tilknytning til skolen, som naturlig inngår i skole-hjem-

samarbeidet bør derfor på samme måte kunne være positive, med en annen skole som samarbeidspart.

6.6 Skole og nærmiljø

Nordal skole har betydning for nærmiljøet på mange måter. Også utenom skoletiden fungerer bygningen som samlingssted og som grendehus. Det vil alltid påvirke omgivelsene om en skole legges ned. Det er også krevende å sette konsekvensene for nærmiljøet opp mot de potensielle konsekvensene for det enkelte barn, særlig om barnet skulle oppleve de negative sidene av å være i et lite og sårbart miljø, slik det er beskrevet over, over flere år. Den umiddelbare konsekvensen av en skolenedleggelse vil være ingen aktivitet i skolen på dagtid og mindre aktivitet totalt sett. Det må utredes videre hva skolens lokaler skal brukes til fremover og om det kan være en avlastningsskole når skoler skal rehabiliteres eller bygges ny. Bygningsmassen på Nordal vil fortsatt kunne bli brukt som grendehus og være et positivt samlingssted og tiltak i nærmiljøet inntil det er bestemt hva som skal skje med bygget. I dag brukes bygget etter skoletid av Friskis og svettis, Lier IL, kulturskolen, Saueveien bofelleskap og Gubbetrim.

7. Barnets beste

Barnets beste og retten til å bli hørt er viktige prinsipper i saker som angår barn og unge. I følge Barnekonvensjonen artikkel 3 og 12, samt grunnloven § 104 og forvaltningsloven § 17, har alle barn rett til å bli hørt i saker som angår dem. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i saksbehandlingen. Dette gjelder også i saker om skolestruktur. Hensynet til barnas beste er en skjønnsmessig vurdering og kan dermed brukes som argument av flere parter med ulikt syn i saken. Å vurdere hensynet til barnets beste, vil i de fleste tilfeller dreie seg om å balansere slike argumenter. Barnas egen stemme inn i debatten i form av høringsinnspillene, må tillegges vekt. Det er de voksne som har ansvar for å ta beslutningene der barns beste er vurdert.

Det er viktig å vurdere hvordan beslutninger påvirker barna og å kartlegge konsekvensene dette gir for dem. Barneombudet har uttalt seg om hva de mener er momenter av betydning i vurderingen av barnets beste i forbindelse med vedtak om skolenedleggelse. Barneombudet mener at momenter av betydning er: «tilhørighet, nærhet, pedagogisk miljø, skolemiljø (psykologisk og fysisk, jf. opplæringsloven kapittel 9a), trafiksikkerhet, sikkerhet på skolebuss, klasse/basisstørrelser, ivaretagelse av barn med spesielle behov, opprettholdelse av kulturelle identiteter osv.».

Når det gjelder nedleggelse av skoler er det flere faktorer som må vurderes i forhold til hva som er barns beste i slike saker. I følge opplæringsloven har elever i grunnskolen rett til å gå på den skolen som ligger nærmest hjemmet eller den skolen i nærmiljøet som de sogner til.

7.1 Å gå på skole i nærmiljøet

Å gå på skole i nærmiljøet kan gi trygghet i forhold til å gå på skole sammen med de som bor i samme område. Dette gir mulighet for vennskap og tilhørighet.

Å kunne gå eller sykle til skolen er viktig i forhold til folkehelsen, og gir også rom for å knytte bånd til andre barn på skoleveien.

7.2 Reisevei og trafiksikkerhet

Flertallet av elevene ved Nordal skole vil tilhøre Hallingstad skole etter nedleggelsen. Mange vil få en reisevei som er over 2 km for 1. trinn og 4 km for elever på 2.-7. trinn og vil dermed få rett til gratis skoleskyss. Fylkeskommunen har ansvar for skyss av elever med lang avstand til skolen. Kommunen har ansvar for skyss av elever med særlig farlig eller vanskelig skolevei, selv om de ikke oppfyller kravet om lang avstand. Det beste for elevene ville vært å kunne gå eller sykle til skolen med hensyn til folkehelse, men et større faglig og sosialt miljø vil være en fordel for mange av elevene.

7.3 Skolemiljø

Lek med jevnaldrende barn er viktig for sosial utvikling. Barn lærer å samarbeide, løse konflikter og empati gjennom lek med andre barn. Lek er en naturlig del av barns utvikling og det er gjennom lek de lærer om verden og seg selv. På fådelte skoler, som Nordal er, leker elevene på tvers av trinn. Dette gjør at de kan finne venner som har samme interesser som en selv. I tidlig barndom er venner ofte de som bor i nærheten eller er i samme gruppe som en selv. Etter hvert velges venner basert på lignende interesser eller hobbyer. På mindre skoler kan det for enkelte være vanskelig å finne venner fordi det er så få å velge mellom. På større skoler er det mer sannsynlig at man finner noen man identifiserer seg med. Hva som er barns beste vil variere fra barn til barn. Noen vil streve med å finne venner i et lite miljø mens andre ikke har vansker med dette.

7.4 Pedagogisk miljø

Det er liten sammenheng mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel. Det viser blant annet en kunnskapsoppsummering fra Høgskolen i Innlandet ([Nordahl-rapport-Skolestørrelse-og-sammenheng-med-elevenes-trivsel-og-læring.pdf \(utdanningsnytt.no\)](#)). Med få lærere på en skole vil de måtte undervise i mange flere fag enn på større skoler der lærerne kan være mer spesialisert. Det krever at lærere på små skoler har en bred fagkompetanse. Elevenes beste er å ha dyktige lærere som inspirerer og motiverer elevene til læring, og dette kan de få både på små og store skoler.

7.5 Klassestørrelse

Det finnes ingen regler som angir det maksimale antallet elever i en klasse. Lærertettheten reguleres av en norm som sier at det maksimalt skal være 15 elever per lærer i ordinær undervisning på 1.-4. trinn og maksimalt 20 på 5.-10. trinn. Normen sier altså ikke noe om klassestørrelse, men gir veiledning om lærertetthet. På mindre skoler er lærertettheten større enn på store skoler fordi det alltid må være en lærer til stede i klasserommet uansett antall elever. Det er dette som gjør at små skoler er dyre i drift. Ved nedleggelse av Nordal skole vil elevene bli en del av en større klasse enn det de er i dag.

7.6 Elevenes stemme

Elevene ved Nordal skole, og også de andre skolene i kommunen, vil bli hørt i denne saken. Elevrådene ved hver skole oppfordres til å sende hørings svar. Hørings svarene vil bli sammenfattet og vil ligge til grunn for den videre behandlingen i kommunestyret i desember 2024. Saken vil også legges frem for Ungdomsrådet for behandling der.

8. Prosess for de ansatte ved Nordal skole

Det har vært en omfattende prosess i omstillingsprosjektet der arbeidstakerorganisasjonene har deltatt og drøftet forslag til omstilling.

Arbeidsmiljøloven kap 8, Hovedavtalen del B 1.4 og 3.1, hovedtariffavtalen og lokal omstillingsavtale for Lier kommune er styrende lov og avtaleverk i slike saker.

Det skal utarbeides en omstillingsplan for å ivareta alle ansatte ved Nordal skole. Formålet med omstillingsplanen er å sikre en ryddig og god omstillingsprosess. I omstillingsprosesser skal de ansattes trygghet vektlegges spesielt.

I omstillingsprosesser er arbeidstakerorganisasjonenes positive medvirkning og innsats avgjørende for de resultatene som oppnås. Reell medvirkning og medinnflytelse fra arbeidstakernes organisasjoner vil være svært viktig for det videre omstillingsarbeidet. Lier kommune skal så langt som mulig unngå oppsigelser som følge av omstilling. I kommunens omstillingsprosesser skal de tillitsvalgte spille en sentral rolle.